

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

13 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Boico Victor, Catan Liliana, Bejenaru Iurie, Craiu Nicolae,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursurile ordinare declarate de către avocatul Leșan Nicolae în numele inculpatului și de către avocatul Tighinean Sorin în numele părții vătămate Iușan Daniel, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 16 septembrie 2020, în cauza penală în privința lui,

*Burguji Dmitrii xxxxx, născut la xxxxx,
domiciliat în mun. Chișinău, xxxxxxx.*

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 22.02.2016 – 25.06.2019;

Instanța de apel: 18.05.2020– 16.09.2020;

Instanța de recurs: 30.11.2020 – 13.09.2021.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 25 iunie 2019, procesul penal de învinuire a lui Burguji Dmitrii, în comiterea infracțiunii prevăzute de art.352 alin.(1) Cod Penal, a fost încetat, din motiv că fapta constituie o contravenție prevăzută de art. 335 Cod contravențional.

Burguji Dmitrii a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art.335 Cod contravențional, procesul contravențional fiind încetat, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

Acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată Iușan Daniel privind încasarea prejudiciului material cauzat prin infracțiune, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirii să se pronunțe instanța civilă.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut că, Burguji Dmitrii, la data de 01 octombrie 2015, exercitând un drept presupus în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, evitând organele judiciare, sub pretextul că cet. Iușan Daniel are datorii față de el, și-a restabilit independent drepturile sale asupra bunurilor, care aparțin cu drept de proprietate cet. Iușan Daniel și anume: un aparat de spălat automobile de presiune înaltă de model „Idrobase”, la preț de 29 925 lei; pistol pentru curățirea chimică a automobilelor cu denumire HCL-01-A, la preț de 1 609 lei; butoi de masă plastică cu carcasă de metal cu

volumul de 1250 litri, la preț de 3 700 lei; butoi de masă plastică cu volumul de 250 litri, la preț de 1380 lei; generator de spumă din inox de model AISI 304, V2A cu volumul de 24 litri, la preț de 8 751 lei; aspirator profesional de model AS 59P/IK, la preț de 17 000 lei; televizor de model „Samsung”, la preț de 1000 lei; aparat de cafea de marca „Nescafe”, la preț de 20 000 lei; pistol cu aer cu furtun cu lungimea de 20 m, la preț de 350 lei; geantă din piele de culoare neagră la preț de 600 lei; buletin de identitate eliberat pe numele cet. Iușan Daniel; 4 de covorașe pentru automobile, la preț total de 4000 lei; două covorașe pentru scaune la automobil, la preț total de 600 lei; masă din plastică cu patru scaune, la preț total de 3000 lei; pat la preț de 800 lei; mobilier la preț total de 1000 lei; set de instrumente, la preț total de 2000 lei; set de lanțuri pentru roți, la preț de 600 lei, care erau depozitate în încăperea situată pe str. Poștei 53/1, mun. Chișinău, prin ce i-a cauzat în rezultat o daună materială în proporții mari în sumă totală de 96315 lei.

Astfel, instanța de judecată a stabilit că, prin acțiunile sale intenționate, Burguji Dmitrii a comis contravenția prevăzută de art.335 Cod contravențional.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către avocatul Leșan Nicolae în numele inculpatului Burguji Dmitrii care a solicitat casarea sentinței nominalizate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care Burguji Dmitrii să fie achitat de sub învinuirea de comiterea infracțiunii prevăzute de art.352 alin. (1) Cod penal, precum și să se constate lipsa în acțiunile acestuia a faptei contravenționale, prevăzute de art.335 Cod Contravențional.

3.1 În motivarea cerințelor sale, apelantul a menționat că:

- în acțiunile inculpatului, lipsesc elementele componente de infracțiune/contravenție, reieșind din faptul, că nici la etapa urmăririi penale și nici în cadrul examinării cauzei penale în instanța de fond, acuzatorul de stat nu a prezentat probe pertinente și concludente în vederea susținerii actului de acuzare;

- valoarea pretinsului prejudiciu, a fost combătută prin Raportul de expertiză judiciară din 18 septembrie 2018;

- faptele inculpatului nu prezintă trăsăturile esențiale ale infracțiunii, nu reflectă un comportament criminal, or, criteriul principal de delimitare a infracțiunilor de alte încălcări de lege constă în caracterul lor ilegal, raporturile juridice penale reprezentând relațiile de apărare socială împotriva criminalității și combaterea acesteia. Totodată, acțiunile lui Burguji Dmitrii nu întrunesc nici semnele contravenției prevăzute de art. 335 Cod Contravențional - după cum a și pretins instanța de fond;

- referitor la stabilirea obiectului material al infracțiunii, se menționează, că valoarea prejudiciului care se cauzează unei părți vătămate și care poate fi luat în considerare la calificarea acțiunilor unui învinuit, nu poate fi stabilită prin indicarea unei sume, ci urmează a fi dovedit concret, la caz - nu a fost demonstrat faptul, că bunurile ar aparține cu drept de proprietate pretinsei părți

vătămate, iar valoarea acelor bunuri, stabilite arbitrar de acuzatorul de stat în susținerea învinuirii, a fost combătută prin Raportul de expertiză judiciară din 18 septembrie 2018.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 septembrie 2020, a fost admis apelul declarat, casată total sentința Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana din 25 iunie 2019, și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

Procesul penal pornit în privința lui Burguji Dmitrii în temeiul art.352 alin.(1) Cod penal, a fost încetat, din motiv că fapta constituie o contravenție.

Burguji Dmitrii a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art.335 Cod contravențional, cu încetarea procesului contravențional pe motivul expirării termenului de prescripție.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Iușan Daniel, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța civilă.

Corpurile delictive au fost restituite părții vătămate Iușan Daniel.

4.1 Pentru a decide astfel instanța de apel a reținut că, la examinarea acestei cauze penale, instanța de fond a admis o eroare de drept, stipulată în art. 385 alin. (1) Cod de procedură penală, or sub aspectul acestei norme, instanța de apel a notat că actul judecătoresc, la caz urma a fi reexaminat cu privire la fapta constatată de prima instanță, or, fapta stabilită este una incorectă, în situația în care circumstanțele de fapt incriminate inculpatului Burguji Dmitrii nu corespunde nemijlocit circumstanțelor în care fapta infracțională a fost comisă.

Sub acest aspect, instanța de apel, analizând materialele cauzei, în raport cu normele relevante la caz, a constatat că, Burguji Dmitrii, la data de 01 octombrie 2015, exercitând în mod arbitrar un drept efectiv și prin încălcarea ordinii stabilite de legislație, sub pretextul că cet. Iușan Daniel are datorii față de el, și-a restabilit independent drepturile sale asupra bunurilor, care aparțin cu drept de proprietate cet. Iușan Daniel și anume: un aparat de spălat automobile de presiune înaltă de model „Idrobase”, la preț de 18486 lei; pistol pentru curățirea chimică a automobilelor cu denumire HCL-01-A, la preț de 1402 lei; generator de spumă din inox de model AISI 304, V2A cu volumul de 24 litri, la preț de 6126 lei; aspirator profesional de model AS 59P/IK, la preț de 8160 lei; cuva aspiratorului la preț de 100 lei; televizor de model „Samsung”, la preț de 750 lei; aparat de cafea de marca „Nescafe”, la preț de 10500 lei; pistol cu aer cu furtun cu lungimea de 20 m, la preț de 324 lei; buletin de identitate eliberat pe numele cet. Iușan Daniel; masă din plastică cu patru scaune, la preț total de 1800 lei; set de instrumente, la preț total de 464 lei; set de lanțuri pentru roți, la preț de 450 lei, vase goale 3 bucăți la preț 60 lei, care erau depozitate în încăperea situată pe str. Poștei 53/1, mun. Chișinău, prin ce i-a cauzat în rezultat o daună materială în sumă totală de 48622 lei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Burguji Dmitrii a comis contravenția prevăzută de art.335 Cod contravențional, individualizată prin „*samavolnicia*,

adică exercitarea în mod arbitrar a unui drept efectiv sau presupus prin încălcarea ordinii stabilite de legislație, fără a se cauza vreo daună considerabilă persoanei."

Subsecvent, instanța de apel analizând cumul de probe existent la materialele cauzei, prin prisma art. 101 Cod de procedură penală a conchis că, acestea coroborează între ele și demonstrează, incontestabil, faptul că, inculpatul Burguji Dmitrii a comis fapta ce i se incriminează.

În această ordine de idei, instanța de apel, raportând normele de drept la circumstanțele de fapt, a reținut că în acțiunile inculpatului Burguji Dmitrii sunt prezente anume elementele constitutive ale contravenției prevăzute de art.335 Cod contravențional, or, în cadrul cercetării judecătorești s-a stabilit cu certitudine că prejudiciul cauzat părții vătămate Iușan Daniel, așa cum i s-a incriminat inculpatului conform actului de învinuire, nu atinge cuantumul proporțiilor mari prevăzut la art.126 Cod penal, la momentul comiterii faptei.

Așadar, prin Legea nr.207 din 28.07.2016, în vigoare la data de 07.11.2016, au fost introduse modificări în Codul penal, astfel, art.126 alin.(1) Cod penal prevede *„Se consideră proporții mari valoarea bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei."*

Fapta incriminată inculpatului Burguji Dmitrii a fost comisă la data de 01 octombrie 2015, prin urmare, la data comiterii faptei, proporții mari constituia suma de 50000 lei.

Or, în speță, instanța de apel a stabilit că prejudiciul cauzat părții vătămate Iușan Daniel prin acțiunile inculpatului Burguji Dmitrii nu atinge cuantumului pentru incriminarea ultimului proporții mari, în situația în care, prin raportul de expertiză judiciară nr. 1430, 1442 din 18 septembrie 2018, experții au concluzionat, după formă și grad de uzură, valoarea la momentul efectuării expertizei al bunurilor prezentate conform rechizitoriului, constituie: Televizor Samsung model CK-20C8XR – 750 lei MD; Aparat de cafea Nescafe - 10500 lei MD; Aspirator Ghibli model AS 59 P - 8160 lei MD; Cuva aspiratorului - 100 lei MD; Vase goale vol. 1,5l 3 buc - 60 lei MD; Mobilier pentru grădină - 1800 lei MD și în sumă totală constituie 21370 lei MD.

Valoarea la momentul efectuării expertizei al bunurilor (separat) prezentate conform rechizitoriului, în partea ce țin de expertiza auto-merceologică, luând în considerație uzura acestora și neajunsurile la momentul examinării, constituie: 1. Generator de spumă din inox, model INA248, nr. 0060213, produs în Italia, anul fabricării 2011, 6126 (Șase mii una sută douăzeci și șase) lei MD; 2. Aparat de spălat automobilele de presiune înaltă model „Idrobase”, 18486 (Optsprezece mii patru sute optzeci și șase) lei MD; 3. Setul de lanțuri pentru roți la autoturisme, 450 (Patru sute cincizeci) lei MD; 4. Pistolul pentru curățarea chimică a automobilelor, 1402 (Una mie patru sute doi) lei MD; 5. Ciocan cu mâner din lemn, 81 (Optzeci și unu) lei MD; 6. Ciocan cu

mâner din metal acoperit cu plastic, 114 (Una sută paisprezece) lei MD; 7. Două pistolete de aer, 324 (Trei sute douăzeci și patru) lei MD; 8. Două șurubelnițe, în starea prezentată constituie 36 (Treizeci și șase) lei MD; 9. Cheie din metal, 62 (Șasezeci și doi) lei MD; 10. Clește din metal cu mâner din plastic, în starea prezentată constituie 72 (Șaptezeci și doi) lei MD; 11. Clește din metal, 99 (Nouăzeci și nouă) lei.

În continuare, instanța de apel a apreciat drept neîntemeiată afirmația avocatului precum că, nu a fost confirmat faptul că, pretinsa partea vătămată este proprietarul bunurilor, or, din declarațiile martorilor audiați în cadrul cercetării judecătorești s-a probat faptul că partea vătămată Iușan Daniel a deținut bunuri în încăperea pe care o arenda *de facto* de la inculpatul Burguji Dmitrii, însă în urma blocării accesului în încăperea, partea vătămată a rămas fără bunurile ce îi aparțin cu drept de proprietate, cu atât mai mult, că acestea bunuri au fost depistate și ridicate în cadrul percheziției anume de la domiciliul inculpatului.

6. Decizia instanței de apel, este atacată cu recurs ordinar de către:

- avocatul Leșan Nicolae în numele inculpatului, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală solicită casarea deciziei instanței de apel și sentinței instanței de fond, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Burguji Dmitri să fie achitat de sub învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (1) Cod penal, precum și să se constate lipsa în acțiunile lui Burguji Dmitri a faptei contravenționale prevăzute de art. 335 Cod contravențional;

- avocatul Tighinean Sorin, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 5) și 6) solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel în latura civilă, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea civilă înaintată de partea vătămată să fie admisă și să fie încasat de la Burguji Dmitri prejudiciul cauzat prin infracțiune în valoare de 48622 lei.

6.1 În motivarea cerințelor sale, avocatul Leșan Nicolae a invocat că:

- atât instanța de fond, cât și instanța de apel, analizând învinuirea dedusă judecății, criticile părții apărării, materialele cauzei penale, au constatat temeieri de încetare a procesului penal în privința lui Burguji Dmitri pentru motiv, că fapta numitului ar constitui contravenție prevăzută de art. 335 Cod Contravențional și - a încetat procesul contravențional, în legătura cu intervenirea termenului de prescripție;

- se atestă problematica circumstanțelor de fapt și de drept, reiterându-se astfel și vădita netemeinicie a învinuirii aduse lui Burguji Dmitri în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (1) Cod penal, fie contravenției prevăzute de art. 335 Cod Contravențional, implicit și învederându-se făptui, că prezenta cauza penală a fost intentată, în lipsa cărorva probe care să constate cu certitudinea vinovăția lui Burguji Dmitri, după cum pretinde acuzatorul de stat, fie cum a pretins instanța de fond/instanța de apel (în ceea ce privește existența contravenției);

- în acțiunile lui Burguji Dmitri lipsesc elementele componente de infracțiune/contravenției reieșind din faptul, că nici etapa urmăririi penale și nici în cadrul examinării cauzei penale în instanța de fond/apel, acuzatorul de stat nu a prezentat probe pertinente și concludente în vederea susținerii actului de acuzare;

- astfel, din considerentul că vinovăția lui Burguji Dmitri, nu a fost confirmată prin careva probe pertinente și concludente, lipsește latura obiectivă și subiectivă a infracțiunii, iar o sentință de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri, dubiile în probarea învinuirii urmând a fi interpretate în favoarea inculpatului, se înțelege, ca fiind corectă și legală, soluția de achitare în privința lui Burguji Dmitri;

- potrivit actului de învinuire, se pretinde, că inculpatul ar fi comis fapta infracțională (calificată ca fiind infracțiune ușoară), data de 1 octombrie an. 2015, astfel termenul de tragere la răspunde penală fiind de 2 (doi) ani, de la data comiterii infracțiunii - termen care a expirat;

- nu a fost demonstrat că bunurile în speța de referință ar aparține cu drept de proprietate pretinsei părți vătămate, iar valoarea acelor bunuri, stabilite arbitrar de acuzatorul de stat în susținerea învinuirii, a fost combătută potrivit Raportul de expertiză judiciară din 18 septembrie an. 2018;

- se ajunge la ferma convingere, că Burguji Dmitri urmează să fie achitat, pe motiv că în acțiunile lui nu sunt întrunite elementele infracțiunii/contravenției de samavolnicie. Conform normelor Codului de procedură penală și CEDO care prevede, că dacă din probele administrate în cauză nu rezultă cu certitudine că inculpatul a săvârșit fapta pentru care a fost dedus judecății, în favoarea acestuia operează principiul de drept „*in dubio pro reo*” se regăsește în art. 6§2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

6.2. În motivarea cerințelor sale, avocatul Tighinean Sorin în numele părții vătămate a menționat că:

- decizia instanței de apel este nefondată în latura civilă pe motiv că partea vătămată nu a fost legal citată pentru examinarea cauzei în instanța de apel, respectiv nu a cunoscut despre examinarea cauzei și soluția adoptată, neavând posibilitatea de a participa la proces și de a susține acțiunea civilă înaintată.

7. În temeiul art. 431 alin. (1), pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul, a prezentat referință pe marginea recursurilor declarate, pledând pentru netemeinicia acestora ca fiind vădit neîntemeiate.

8. Judecând recursurile ordinare pe baza materialelor din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul declarat de avocatul Leșan Nicolae urmează a fi respins, ca inadmisibil, iar recursul declarat de către avocatul Tighinean Sorin în numele părții vătămate urmează a fi admis din considerentele ce urmează a fi expuse în continuare.

8.1 *Cu referire la recursul declarat de către avocatul Leșan Nicolai în numele inculpatului*

În conformitate cu art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces.

Instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, adoptând soluția respectivă în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat).

Recursul este nefondat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

După cum rezultă din conținutul cererii de recurs declarate, Colegiul penal atestă, că apărarea invocă în calitate de temei pentru casarea deciziei instanței de apel art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care stabilește, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile, când: **pct. 6)** instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Analizând decizia instanței de apel prin prisma erorilor de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, Colegiul penal constată, că aceste erori de drept nominalizate de către recurent, nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului, dat fiind faptul, că instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apeluri, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Astfel, potrivit prevederilor art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Prevederile art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală stabilesc, că instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit prevederilor art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul lărgit consideră, că argumentele aduse de recurent în susținerea solicitărilor sale, au constituit obiect de examinare în instanța de apel, și asupra acestora instanța s-a expus în mod întemeiat așa cum este indicat în pct. 4.1 al prezentei decizii, dând o apreciere probelor conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar tuturor probelor în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, ajungând la o concluzie corectă privind vinovăția lui Burguji Dmitrii în fapta ce li se incriminează.

În continuare, analizând argumentele expuse de recurent, precum că: *„...în acțiunile lui Burguji Dmitri lipsesc elementele componentei de infracțiune/contravenției reieșind din faptul, că nici etapa urmăririi penale și nici în cadrul examinării cauzei penale în instanța de fond/apel, acuzatorul de stat nu a prezentat probe pertinente și concludente în vederea susținerii actului de acuzare” și „...se ajunge la ferma convingere, că Burguji Dmitri urmează să fie achitat, pe motiv că în acțiunile iui nu sunt întrunite elementele infracțiunii/contravenției de samavolnicie. Conform normelor Codului de procedură penală și CEDO care prevede, că dacă din probele administrate în cauză nu rezultă cu certitudine că inculpatul a săvârșit fapta pentru care a fost dedus judecății, în favoarea acestuia operează principiul de drept „in dubio pro reo” se regăsește în art. 6§2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.”*, instanța de recurs, consideră necesar de a evidenția prevederile art.113 alin.(1) Cod penal, potrivit cărora, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Astfel, potrivit materialelor cauzei, prima instanță a încetat procesul penal de învinuire a lui Burguji Dmitrii, în comiterea infracțiunii prevăzute de art.352 alin.(1) Cod Penal, din motiv că fapta constituie o contravenție prevăzută de art. 335 Cod contravențional.

Totodată, Burguji Dmitrii a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art.335 Cod contravențional, procesul contravențional fiind încetat, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

La rândul său, instanța de apel a admis apelul declarat, a casat total sentința primei instanțe, și a pronunțat o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

Procesul penal pornit în privința lui Burguji Dmitrii în temeiul art.352 alin.(1) Cod penal, a fost încetat, din motiv că fapta constituie o contravenție.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel a constatat vinovăția lui Burguji Dmitrii în comiterea contravenției prevăzute de art. 335 Cod contravențional - *„samavolnicia, adică exercitarea în mod arbitrar a unui drept efectiv sau presupus prin încălcarea ordinii stabilite de legislație, fără a se cauza vreo daună considerabilă persoanei”*, dispunând încetarea procesului contravențional pe motivul expirării termenului de prescripție.

Așadar, Colegiul lărgit, analizând materialele cauzei în raport cu argumentele invocate de către recurent, conchide că instanța de apel, la judecarea apelurilor a respectat prevederile art. 414 Cod de procedură penală, în mod întemeiat a ajuns la concluzia că în acțiunile inculpatului sunt prezente toate elementele constitutive a contravenției prevăzute de art. 335 Cod Contravențional, motivându-și temeinic soluția în acest sens, așa cum este indicat în pct. 4, 4.1. al prezentei decizii, soluție pe care instanța de recurs o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară, deoarece soluția instanței de apel este pe deplin conformă circumstanțelor de fapt și de drept stabilite, precum și practicii judiciare constante.

Totodată, potrivit jurisprudenței CtEDO, în cazul în care instanțele de fond și-au motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției acestor instanțe (*a se vedea, în special, cauzele Garcia Ruiz v. Spania, hotărârea din 21 ianuarie 1999; Helle v. Finlanda, hotărârea din 19 decembrie 1997*).

8.2 *Cu referire la recursul declarat de către avocatul Tighinean Sorin în numele părții vătămate:*

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

După cum rezultă din materialele cauzei, recurentul invocă drept temeiuri pentru declararea recursului prevederile art. 427 alin. (1) pct. 5), 6) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazurile când **pct. 5)** cauza a fost judecată în primă instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți și **pct. 6)** instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Astfel, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Verificând criticile expuse în recursul declarat în numele părții vătămate, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit constată că acestea sunt întemeiate, deoarece instanța de apel la judecarea cauzei a omis de a cerceta complet unele aspecte ce țin de latura civilă a procesului penal

Astfel, Colegiul penal lărgit reține că, în conformitate cu art. 219 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal poate fi intentată la cererea persoanelor fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale, morale sau, după caz, le-a fost adusă daună reputației profesionale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) prevăzută de legea penală. Persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile infracționale pot înainta o acțiune civilă privitor la despăgubirea prejudiciului cauzat.

În același context, potrivit art. 221 alin. (2) Cod de procedură penală, acțiunea civilă se înaintează față de bănuit, învinuit, inculpat, față de o persoană necunoscută care urmează să fie trasă la răspundere sau față de persoana care poate fi responsabilă de acțiunile învinuitului, inculpatului.

Din materialele cauzei, Colegiul penal lărgit a conchis că partea vătămată Iușan Daniel solicită încasarea cu titlu de prejudiciul material a sumei de 48622 lei.

Potrivit art. 387 alin. (1) și (3) Cod de procedură penală, odată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge. În cazuri excepționale când, pentru a stabili exact suma despăgubirilor convenite părții civile, ar trebui amânată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

Pornind de la considerentele expuse *supra*, instanța de recurs, apreciază ca fiind neîntemeiată soluția instanței de apel cu privire la soluționarea acțiunii civile, or în speță nu s-a stabilit care sunt temeiurile ce au stat la baza concluziei instanței de apel de constatare a cazului excepțional ce face imposibil stabilirea exactă a sumei prejudiciului material.

În susținerea considerentului expus, instanța de recurs precizează că, la materialele cauzei se regăsește raportul de expertiză de expertiză judiciară nr. 1430, 1442 din 18 septembrie 2018 (f.d. 235-244, vol. II), concluziile căruia au fost expuse ulterior și în partea descriptivă a sentinței primei instanțe și a deciziei instanței de apel, concluzii care atestă că prin fapta prejudiciabilă comisă de către Burguji Dmitri, lui Iușan Daniel i-a fost cauzat un prejudiciu în sumă totală de 48622 lei.

În aceste condiții instanța de recurs ordinar conchide că, nerespectarea întocmai a normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie eroare de drept prescrisă în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, defectuoasă fiind motivarea soluției, impune soluția admiterii recursului ordinar declarat de către

avocatul Tighinean Sorin în numele părții vătămate Iușan Daniel cu casarea deciziei instanței de apel în latura civilă și dispunerii rejudecării cauzei în această parte, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlătore erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

9. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Se respinge ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de către avocatul Leșan Nicolae în numele inculpatului, în cauza penală în privința lui *Burguji Dmitrii xxxxx*.

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Tighinean Sorin în numele părții vătămate Iușan Daniel, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 septembrie 2020, în cauza penală în privința lui *Burguji Dmitrii xxxxxx* în latura civilă, și se dispune rejudecarea cauzei, în această parte, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În rest, dispozițiile deciziei atacate se mențin.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, în partea dispusă rejudecării, în rest este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **20 octombrie 2021**.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Boico Victor

Catan Liliana

Bejenaru Iurie

Craiu Nicolae